

інтелігенція відстояла в імперії самобутність Будинку Полтавського земства // URL https://bastion.tv/psevdomavritanskij-pivdennoruskij-ukrayinskij-poltavska-inteligenciya-vidstoyala-v-imperiyi-samobutnist-budinku-poltavskogo-zemstva_n23953

5. Будинок Полтавського губернського земства: веб-сайт // URL: <https://pl.vgorode.ua/img/forall/u/1530/18/poltava-museum-10.jpg>

Подгорна Світлана,
викладачка Полтавської дитячої музичної школи №3 імені Бориса Гмирі
(м.°Полтава)

РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ ТЕХНІКИ БАЯНІСТІВ ТА АКОРДЕОНІСТІВ У МУЗИЧНІЙ ШКОЛІ

***Анотація.** У статті розкрито шляхи розвитку виконавської техніки баяністів та акордеоністів в музичній школі. На основі наукових досліджень відомих методистів, музикознавців, викладачів проаналізовано ефективність використання технічного матеріалу (гам, арпеджіо, вправ, етюдів) для розвитку і вдосконалення виконавської майстерності юних музикантів.*

***Ключові слова:** виконавська техніка, баяністи, акордеоністи, посадка, постановка рук, технічний матеріал (гами, арпеджіо, вправи, етюди).*

На сучасному етапі розвитку музичної освіти великого значення набувають питання розвитку виконавської техніки баяністів та акордеоністів у музичній школі. Часто, щоб розкрити задум композитора, учням не вистачає техніки. Актуальність теми полягає в тому, що діти, ознайомившись з цікавим досвідом і музичним матеріалом відомих музикантів, розуміють її важливість, вдосконалюють свою виконавську техніку, що допомагає розкрити художній зміст музичного твору.

Техніка – це гранична точність і швидкість пальцевих рухів. Ігрові виконавські навички, вміння вільно використовувати звукові і технічні можливості баяну, акордеону відпрацьовуються на матеріалі вправ,

гам, арпеджіо, етюдів. Техніка є матеріальною основою виконавського мистецтва, важливим засобом розкриття художньо-образного змісту музичного твору.

Робота з учнями починається з важливих моментів для будь-якого музиканта: правильної посадки, постановки рук, положення інструменту, специфіки звуковидобування. На відміну від скрипалів і вокалістів, які витрачають багато років на постановку рук чи голосового апарату, баяністи та акордеоністи займаються цим питанням досить мало. Однак, правильна постановка ігрового апарату на початковому етапі навчання дуже важлива, адже від неї залежить виконавський тонус [1, с.°133] та можливість вільно висвітлити у виконанні художній задум композитора.

Правильною вважається зручна посадка, яка створює максимальну свободу дій виконавця, стійкість інструменту. Сидіти потрібно наполовині стільця з жорстким абонапівтвердим сидінням, яке знаходиться приблизно на рівні його колін. У баяніста і акордеоніста три опорні точки: опора на стілець і опора ногами на підлогу. Ноги для зручності опори повинні бути розставлені. Однак, слід врахувати ще одну точку опори – в попереку. Саме це надає легкість і свободу рухів тулуба та рук. Плечові ремені повинні бути підігнані так, щоб між виконавцем і інструментом була відстань для вільного дихання. У деяких випадках використовують ремінь, що з'єднує плечові ремені на спині. Робочий ремінь лівої руки також підганяється з урахуванням, щоб рука могла вільно переміщатися уздовж клавіатури. Звичайно, раціональна установка інструменту – це ще не все, але баяніст, або акордеоніст та інструмент повинні бути єдиним художнім організмом.

Освоєння музичного інструменту і вдосконалення ігрових навичок та вмінь неможливо без вивчення і виконання вправ, гам, арпеджіо, етюдів. Робота над вказаним музичним матеріалом є художнім процесом, що пов'язаний з конкретними звуковими завданнями. Успішний технічний розвиток відбувається лише у тому випадку, якщо при кожному програванні учнем вирішується певна звукова мета, що контролюється слухом.

Обов'язково повинні бути присутніми ритмічні, динамічні, штрихові і фактурні варіанти для залучення інтересу учня. У процесі повторення певних технічних аплікатурних формул розвивається автоматизм ігрових рухів, що веде до вдосконалення вправності і спритності ігрових рухів баяніста, акордеоніста.

Основне завдання музиканта – це робота над музичним твором, розкриття його ідеї, художнього задуму. Але для цього необхідно володіти певними технічними навичками. Сучасна музична педагогіка (А.°Душний, М.°Давидов, А.°Семешко, Г.°Ониськів та ін.) розглядає вправи, етюди, як важливий і ефективний засіб для технічного розвитку учня. Під час розучування гам, арпеджіо, вправ, етюдів необхідно ставити перед собою різноманітні завдання: ведення міха, артикуляція, інтонація, штрихи, динамічні відтінки, темп, ритм, аплікатура. Це сприяє осмисленому творчому виконанню, уникаючи механічної і бездумної гри. Домашню роботу слід починати саме з вправ і гам. Якщо грати відразу музичні п'єси, то це призводить до скутості м'язів ігрового апарату, малорухливості пальців, загравання музичного матеріалу.

Ще один важливий аспект розвитку виконавської майстерності баяніста, акордеоніста – це систематичне вивчення етюдів на різні види фактурної техніки. При цьому складність етюдів повинна бути трохи вище технічних можливостей учня. Відомо, що етюд – це п'єса, яка поєднує художні і технічні завдання. Відбір етюдів зумовлюється музичною мовою художнього твору. Учень повинен знати, що вправність упродовж виконання етюдів є метою, а лише засобом для досягнення майстерності виконання. Початківцям слід давати етюди на якийсь один вид техніки у вигляді простого періоду. Однак, варто чергувати етюди на різні види техніки. У музичній літературі слід звернути увагу на творчі ідоробки К.°Черні, І.°Ванхаль, Л.°Шітте, Г.°Беренса, В.°Терещенка, Ю.°Шинкаренко, Я.°Найди, В.°Сороки та інших композиторів. Етюди вказаних авторів написані або адаптовані з урахуванням технічних можливостей баяну чи акордеону і

володіють високими художніми якостями. Часто у музичній педагогіці вдаються до перекладання скрипкових і фортепіанних етюдів М.°Паганіні, К°Черні, Ф.°Шопена та інших видатних майстрів. Викладач по класу баяну, акордеону, повинен розуміти, які завдання він ставить перед учнем під час вибору етюдів.

Отже, робота над етюдами, гамами, арпеджіо, вправами, допоможе учням оволодіти різними виконавськими навичками і прийомами гри на баяні та акордеоні; виразно та майстерно розкрити художньо-образний зміст музичного твору. Добре сформована виконавська техніка відкриє широкі можливості для музичної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Давидов°М.°А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підручник. К. : Музична Україна, 2004. 290°с.
2. Семешко°А.°А. Методика навчання гри на баяні : навч.-метод. посібник. К. : ДМЦМЗКМ. 2002.

Полухіна Людмила,
викладачка Полтавської дитячої музичної школи №1 ім. П. Майбороди,
Посисаєва Валерія,
викладачка Полтавської дитячої музичної школи №1 ім. П. Майбороди
(м. Полтава)

ФОРТЕПІАННА МУЗИКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ПОПУЛЯРНІ ТРЕНДИ ТА НАПРЯМКИ

Анотація. У статті розглянуті популярні тренди та напрямки фортепіанної музики у сучасному світі, представлено значення і можливості фортепіано як музичного інструмента у різних стилях і жанрах сучасної музики, визначено технологічні інновації фортепіано.

Ключові слова: фортепіано, музичне мистецтво, жанр, стиль.